

Prædiken til 4. søndag efter påske

Joh. 16, 5-15

For nogen tid siden var Niels Hausgaard i byen og blev spurgt, om han troede på Gud. ”Ja, selvfølgelig, jeg er jo ikke naiv ...” var svaret. Og dermed tog han en lidt doven fordom ved vingebenet. For troen lever ikke af skønmalerier af tilværelsen eller af, at vi fastholdes i eventyragtige billeder af Gud og himmelske mirakler. Tro er at få mod til at se virkeligheden i øjnene. Ganske vist ikke et hvilket som helst billede af virkeligheden. Men den virkelige virkelighed. Den virkelighed, som rummer både himmel og helvede, men som til syvende og sidst hører Gud til.

Når jeg siger himmel men også helvede, så skyldes det jo, at der er tidspunkter, hvor det mest er helvede, vi forbinder med virkeligheden. Så sent som i sidste uge gik jeg rundt i koncentrations-lejren Auschwitz. Den ligger i det sydlige Polen nær ved Krakow. Og der var engang et helvede. I ved det jo, men alligevel: man kunne se en celle på en kvadratmeter beregnet til 4 stående fanger til overnatning- og næste dag skulle man så arbejde som normalt. Det overlevede man ikke mange dage. Og der var en større celle, hvor man sultede fanger til døde.

Når man har set det – og bagefter står i det

store baderum, hvor jøderne blev gasset, mens de ventede på at komme under bruseren og så ovnene, så kunne man nemt komme til at tænke, at her gik ikke bare jøderne men også Gud op i røg. Der er simpelt hen så meget helvede, at himlen ikke er til at se.

Det er Guds fravær, som Jesus taler med sine disciple om, kort før han selv skal henrettes. Og det er et fravær, som disciplene selv kommer til at erfare. De kommer til at se, at Jesus bliver henrettet, og de kommer til at føle, at alt det, som de troede på og levede for går - om ikke op i røg - så i graven med ham.

Det var og er baggrunden for påskemorgen, både dengang og nu: Guds fravær, dengang men også nu. Det er det, som vist nok fylder mest. Når noget så frygteligt kunne ske i Auschwitz, dementerer det så ikke alt andet?

Og hvis vi går fra de store frygtelig begivenheder til vor egen tilværelse, så kan øjeblikke i vort liv gøre resten af tilværelsen grå af skuffelse eller fortrydelse. Hvis der ikke var andet at sige. Guds fravær i de skæbnesvangre tidspunkter i vort liv afføder skuffelse, vrede, fortrydelse, måske et spørgsmål om Gud, men lige så tit med en nøjsomhed,

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

der affinder sig med, at tilværelsen ikke er guddommelig. Gud er fraværende. I hvert fald i mit liv. Eller som en svensk digter (Pär Lagerkvist) engang skrev: ”Gud, du som fylder hele verden med dit fravær”.

Mærkelig nok kom der midt i Jesu døds-kamp et tilsvarende lang-fredagsråb, som varslede håb og påskemorgen. Det var et udtryk for den dybeste fortvivlelse, men alligevel skjuler håbet sig i det. Fra korset som et sidste ord inden Jesus dør, råber han nemlig: ”Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?” Og dog var ingen i verden nærmere Gud, end han var. Selv i den største forladthed kaldte han på Gud. Mærkeligt nærværende midt i fraværet.

Under den samtale, som Jesus havde med sine disciple, er det, som om han vil kæde sin egen afsked og sin egen død sammen med det stik modsatte, nemlig Gud nærvær, også kaldet for Helligånden.

Da jeg gik i Auschwitz skete der det mærkelige, at selv om det er stedet for Guds fravær, så tænkte jeg meget på Gud, da jeg var der. På en gang fraværende og nærværende. Nu kan man jo ikke sammenligne Auschwitz med noget som helst andet, men erfaringen af, at Gud bliver nærværende, når tilværelsen er truet, er der vel mange, der kender til. I nødens stund sker det jo, at vi finder sider af os selv frem, der kan bede til Gud. Og altså ikke overgiver os til fortvivlelsen, eller ligegyldigheden.

Budskabet er vel, at Guds nærhed findes som det modsatte af, hvad vi forestille os. Guds nærvær eller Helligånden begynder måske der, hvor noget bliver taget fra os. Derfor tror jeg, der bliver bedt mange bøn-

ner i fængsler, hvor både Guds fravær og Guds nærhed er en del af cellernes historie. Påskemorgen og dermed dét Guds nærvær midt i fraværet, som går under navnet Helligånd, det er den virkelighed, som lyser ind i vort liv gennem sprækker og lukkede døre. Påskemorgen og dermed dét Guds nærvær som livsfornyende magt, som går under navnet Helligånd, det er den virkelighed, som giver os kræfter til at møde dagen og øjne til at se himmel på denne arme jord.

Derfor vil koret slutte gudstjenesten med at synge ”A Broken Halleluja”, ikke et naivt men et brudt halleluja. For sådan er troen, og sådan er vort liv, et brudt halleluja, men dog et virkelighedsåbnende ”halleluja”, så derfor siger vi ”lov og tak og evig ære være dig Gud fader søn og Helligånd, fra første begyndelse, nu og i evighed.

Amen og halleluja.

Elmo Due

Fængselspræst, Herstedvester